

PHOENIX

NEVŠEDNÍ INFORMACE PRO NEVŠEDNÍ LIDI

Bájný pták Fénix, jako symbol znovuzrození, vám přináší
EZOTERIKU LÉČITELSTVÍ ASTROLOGII HOROSKOPY PSYCHOTRONIKU ZÁHADY
A TAJEMNO ALTERNATIVNÍ MEDICÍNU NOVÉ ZDROJE ENERGIE HISTORICKÉ
OTAZNÍKY NEPOPULÁRNÍ INFORMACE POHLAZENÍ PO DUŠI
KŘÍŽOVKY O CENY NABÍDKU EZOTERICKÝCH POMŮCEK

ISSN 1214-1984

9 771214 198005

...OPRAVDOVÍ ČEŠI
ŽIJNÍ PO PRAVDĚ. (s. 33)

ZASTAVENÍ GABRIELY VRÁNOVÉ

ROZHOVOR

Mluvit o zastavení herečky Gabriely Vránové je přinejmenším eufemismus. Přesto k němu došlo, paradoxně mezi natáčením televizního filmu *Karambol*, v Kostelci nad Černými lesy. Setkaly jsme se tam náhodou. Večer předtím hrála v divadle U hasičů „věčné břemeno“ Lauru de Maar v inscenaci Vily s věčným břemenem. Zatímco obecenstvo se dobře bavilo, odvážela její auto odtažová služba. Den nato, v sobotu dopoledne, jsem ji zahlédla z okna kosteleckého Muzea hrnčířství, jak přechází po náměstí ke stanu filmového štábu. Přerušila jsem fotografování nové, stále expozice černokostecké umělecké keramiky (autory jsou Jan Svatoš a Michael Třešník) a šla ji pozdravit. Pak jsme si chvíli povídaly.

„Ani si to nemůžu v klidu prohlédnout“, řekla, když jsme se zastavily pod raně barokním podloubím bývalé radnice, kde se od roku 1945 městské muzeum nachází.

Gabriela Vránová je nepřetržitě vytížená. Kromě své herecké profese, učí mladé adepty hereckému řemeslu a také píše. Ve filmovém klubu MAT pořádá obměsic Poetický salon, je členkou Asociace starožitníků, patronkou Společnosti Parkinson, příznivkyní Školy SPMP Modrý klíč. Spolek českých bibliofilů ji požádal

o čestné předsednictví při letošních oslavách sta let od jeho založení. Připravila velice úspěšně dvojcdéčko *Moji milí básníci*. Stejně úspěšná byla knížka *Magnetický vítr* s následným CD. Také její benefice ve Vínohradském divadle letos v březnu měla velký ohlas.

Jaký je to pocit mít benefici ?

Mít benefici je velice hezký pocit. Kdysi dávno to bylo představení ve prospěch jednoho herce a výtěžek šel na jeho konto. Dnes je to pěkné v tom, že si může vytvořit vlastní program, jak sám chce a vybírat věci, které sám chce. Ale je to také velké riziko. Neměla jsem na přípravu moc času, na druhou stranu mám už za sebou desítky a desítky improvizčních večerů, takže v tom nejsem nováček. Takový večer, třeba někde na Moravě, obnáší navíc ještě tři hodiny cesty tam, a stejně tolik zpátky. Jenomže benefice je přece jenom něco jiného. Vystoupit s vlastním programem na jevišti divadla, kde člověk hrál pětáctýřicet let, je velká zodpovědnost, přestože mi pan režisér Novák s dramaturgyní paní Kožlíkovou byli velice nápomocní. Navíc jsem ho nekoncepovala jako večer vzpomínek na role, stačilo jenom občas některé připomenout, ale spíš směrem ke svým aktivitám mimo divadlo. Jako večer vzpomínek na přátele a známé, na cesty. Především však patříl poezii, protože bez ní bych snad ani nemohla být. Pravda, ze začátku jsem měla velkou trému, ale ta ze mě po první půlce spadla a zůstalo jen to krásné propojení s publikem.

Váš otec, středoškolský profesor, byl básník Jaroslav Verian Vrána. V knížce *Magnetický vítr* píšete, že mu jeho studenti přezdívali „Šatec“..

Ta přezdívka vznikla v dobách, kdy sám začínající básník obdivoval francouzského básníka Chateaubrianda a jako mladý profesor literatury si nenechával svůj obdiv pro sebe. Přetrvával až do té doby, kdy už měl dávno jiné a silnější literární lásky a mnozí studenti o autorovi Ataly a Reného nic nevěděli. Ale věděli něco jiného o literatuře vůbec a o poezii zvláště. Vzali ji prostě jeho prostřednictvím na vědomí. A to je velká věc.

Takže otec vás přivedl k poezii?

Vždycky jsem chtěla dělat něco krásného. Když jsem přišla na JAMU, byl naším profesorem herectví Aleš

Podhorský. Byl to ras, naučil nás dobře mluvit, jevištně cítit a měl rád poezii. Milovali jsme ho a milovali jsme poezii. To mi zůstalo. Vždycky jsem ji chtěla lidem přiblížit. Tátu jsem vlastně pochopila až později, ale pamatuju se, že jsem už jako malá ráda recitovala a veršovala. A četla. První knížku veršů Šel malíř chudě do světa od Jaroslava Seiferta, mi dal tatínek, když mi bylo dvanáct. V čase dospívání jsem četla všechno, co mi přišlo pod ruku, od kalendářů na půdě vranovické fary k poezii Jakuba Demla, kterou jsem našla v knihovně. Četla jsem Káju Maříka, Gabru a Márinku Amalie Kutinové, Zahradníčka i Dostojevského. Něčemu jsem rozuměla, něčemu ne.

Zmínila jste faru...

Ano, protože můj nejstarší strýček Lojzek byl farář. V Leopoldově a na Mírově si odseděl jedenáct let. Tatínek měl dva bratry a dvě sestry. Strýc Vincent studoval na Akademii výtvarných umění, ale už nestačil dostudovat. Dědeček byl hajný a starý pismák.

A maminka rodina?

Moje maminka pocházela ze slovensko-maďarské měšťanské rodiny. S tatínkem se vzali na Slovensku. Byla kantorka a jeho bývalá žačka. Když přišli na Moravu, musela se naučit správně česky. Narodila jsem se na Slovensku, ale své kořeny bych těžko dohledávala. Jsou maďarské, chorvatské, rakouské, ale všechno skončilo na Moravě, odkud pochází rod mého otce.

Umíte slovensky?

Ve slovenštině mluvím, píšu a čtu stejně jako v češtině.

Říkáte, že jste četla všechno, co vám přišlo pod ruku. Co číst nemusíte?

Například nikdy mě nelákal horor. Do gotického románu jsem se mohla začíst, ale horory mi ani teď nic neříkají. V životě je jich až tak dost.

V současné době připravuje Audiostory vaše čtyři CD nahrávky románu Jana Eyrová, který jste před několika lety načetla na kazetu. Čím vás ten příběh okouzлил?

Příběh Jany Eyrové není jen romantickým vyprávěním o životě dívky z předminulého století. I když od jeho napsání uběhly desítky a desítky let, přestože se odehrával v době, do které se nemůžeme úplně vcítit, kterou nemůžeme beze zbytku pochopit, protože jsme neprožili její každodennost, dokáže čtenáře oslovit i dnes. V mládí jsem ho četla s velkým zaujetím a vím, že tato Jana se líbí i dnešní mladé generaci. Protože i dnes se octne mladá dívka v pozici, kdy před sebou nevidí žádnou růžovou budoucnost. Vidím to na svých posluchačích. Moji studenti jsou lidé ve věku dvaceti, jednadvaceti let a jejich perspektiva uchytit se u divadla není příliš nadějná. Je velice klamavá, velice nejistá. Je to také

otázka zázemí, jinými slovy možnost prezentace. I opravdu veliký talent, který se prosazuje sám, to má těžké. A takové věci, které se přiházejí Janě Eyrové, že lidé nevidí její hodnoty, že musí přijít katastrofa, aby si objekt její lásky těch hodnot všiml, aby odhalil podstatu její duše, tu její vnitřní krásu, to je to, co i dnešním mladým lidem něco říká. Jinými slovy proto, že ten příběh má hlubší duševní podklady.

Nevytrácí se z jejich života smysl pro romantiku?

Jsem hluboce přesvědčena, že se najde. Na druhou stranu jsou daleko racionálnější. Zasnoubí se, ale se svatbou se nepospíchá. Přistoupí k ní až někdy, až bude byt, ekonomické zázemí, určité postavení. Trochu se to vrací ke stylu minulých generací.

Ještě na chvíli připomenu vaši benefici, kterou jsem chápala i jako určité vyznání. Myslím, že poezie, která nás ten večer provázela, nebyla jen vzpomínkou na milé básníky...

Svým způsobem byla i vyjádřením mého životního postoje. Když bych to měla říct trochu nadneseně, pak bych řekla, že mi celý život jde o jakousi duchovní obrodu, že to je moje cesta za duchovními hodnotami.

V Řecku vyjadřovalo slovo poezie veškerou tvořivost. K básnické tvorbě se začalo vztahovat až teprve později.

Pro mě zahrnuje obojí...

Kdysi jsme mluvily o tom, jakým způsobem se dá rozhovor vést...

Řekla jsem, že buď jako konvenční, běžný způsob otázek a odpovědí typu - jak jste se dostala k divadlu, kde jste studovala, - nebo jako impresionistický pohled novináře, který zastihl paní Vránovou třeba v okamžiku, kdy měla v očích slzy. Tedy rozhovor odvíjející se od chvíličky zažitě v tu a v tu dobu, na tomto a tomto místě. A pak ještě mnoho dalších, které je tady zbytečné uvádět.

Zaujal mně ten, kterým jsme vlastně večer uzavřely. Tehdy jste řekla, že za nejzávažnější pokládáte takový rozhovor...

... který mohu ovlivňovat. S člověkem, který mě zažil alespoň na dvou, či třech osobních večerech, významných, který by věděl i o mé práci recitátorské, interpretační, autorské, rozhlasové i televizní, který by mě viděl alespoň ve dvou rozličných divadelních představeních, zkrátka s tím, který by mě alespoň trochu znal. A na tom ani po letech nic neměním. Jenomže to všechno vyžaduje čas, který není.

V knížce Magnetický vítr přirovnáváte náš život k jízdě v uzavřeném autě....

Ty fejetony vyšly poprvé v roce 1994. Přiznám se, že jsem s jejich reedicí o šest let později trochu váhala. Nastaly jiné skutečnosti, jiná doba, jiný „duch“ doby, ale to, co jsem psala tehdy, bylo od srdce. Náš život je opravdu jako jízda v uzavřeném autě. Jedeme, jedeme... Krademe noci, chvilky pro pěkná slova a platíme za to bolavými rány, na stole se nám vrší svatební i úmrtní oznámení, a když ve spěchu konečně zazvoníme u dveří přítele, dovíme se, že se právě vrátil z nemocnice po těžké operaci... Na tom, co jsem tehdy napsala, nemusím nic měnit ani dnes.

Co pokládáte v životě za nejdůležitější?

Nejdůležitější, ale i nejtěžší je, aby člověk žil v souladu sám se sebou. Jenom tak může svému okoli prospět. Někdy to dá dost zabrat.

Miroslava Picková
Foto u divadla + text
Foto Světka Bízková
Alena Vránová

